

Rasa – kultura – naród. Górale Podhalańscy w świetle badań antropologicznych Institut für Deutsche Ostarbeit.

Kolokwia antropologiczne PIA Rasa – kultura – naród. Górale Podhalańscy w świetle badań antropologicznych Institut für Deutsche Ostarbeit

Posted on: 06-03-2017

Kategorie: Seminarium

Useful information Organizer: [PIA](#) [1]

Town: Warszawa

Place: IEiAK UW, ul. Żurawia 4

Start date: 21-03-2017

Time: 15:00

Stanisława Trebunia-Staszela
wtorek 21 marca

- wykład g. 15.00, sala 104
- seminarium g. 16.30, sala 105 (seminarium z dr Małgorzatą Maj)

W 1940 roku w Krakowie decyzją niemieckich władz okupacyjnych powołano do życia Institut für Deutsche Ostarbeit (IDO) - nazistowski placówka badawcza działająca w czasie wojny na terenie Generalnego Gubernatorstwa (GG). W ramach IDO funkcjonowała jedna sekcja, w tym Sektion Rassen- und Volkstumsforschung (RSV), której pracownicy w wybranych miejscowościach GG prowadzili intensywne badania

etnograficzne i antropologiczne, gromadząc dane na potrzeby nazistowskich planów stworzenia „nowego rasy” etnicznego w Europie Wschodniej. Grupą od której rozpoczęto systematyczne badania byli górale podhalańscy. To właśnie na Podhalu w miejscowości Szaflary badacze SRV zrealizowali w pełni założony plan całościowego „opisu” populacji. Dla Szaflar zachowała się bogata dokumentacja z pomiarów antropometrycznych, badań medycznych, etnograficznych i socjologicznych, w tym obszerny zbiór fotografii.

W swym wystąpieniu chciałabym przedstawić i scharakteryzować podhalańską część zbioru SRV głównie w kontekście nazistowskich planów etnicznych wobec mieszkańców Podhala. W prezentowanych rozważaniach skoncentruję się wokół następujących kwestii: Jak definiowano cele polityczne i naukowe badań prowadzonych wśród górali podhalańskich? Co było przedmiotem szczególnego zainteresowania etnologów SRV? Jaki obraz góralszczyzny wyłania się z materiałów zgromadzonych przez niemieckich badaczy i na ile koresponduje on z lansowaną przez hitlerowskie władze okupacyjne koncepcję „narodu góralskiego”. Obraz góralszczyzny w badaniach SRV to tylko jedno z wielu zagadnień, jakie uwzględnione zostały w realizowanych w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ projektach badawczych dotyczących działalności IDO. Wstępne wyniki wspomnianych prac omówione zostały w publikacji pt. *Antropologia i etnologia w czasie wojny. Działalność Sektora Rasy i Kultury* (2015), która ukazała się w 2015 roku pod redakcją Małgorzaty Maj.

Warto podkreślić, że ledzą zaangażowanie etnologów i antropologów w działalność SRV, dotykamy wciąż aktualnych spraw, które nurtują naszą dyscyplinę, by wymienić chociażby kwestię politycznego uwikłania badań czy też problem instrumentalizacji badanych przez etnologów grup i społeczności.

Source URL: <https://etnologia.uw.edu.pl/en/node/5097>

Links

[1] <http://pia.org.pl/>